{phocagallery
view=category|categoryid=69|imageid=593|imageshadow=shadow1|detail=2|displayname=0|displaydownload=0|displaybuttons=0|displaydescription=0|overlib=1|float=left|pluginlink=1}

AMBROZIJA

V zadnjem času, posebno pa od objave Odredbe o ukrepih za zatiranje škodljivih rastlin iz rodu Ambrosia,v Uradnem
listu RS št. 63, avgust 2010, se precej govori o tej rastlini. Kakor je razvidno že iz naslova Odredbe gre za več
vrst iz rodu Ambrosia in če povzamemo odredbo so to zlasti naslednje vrste ambrozije:

- pelinolistna ambrozija (Ambrosia artemisiifolia),
- trikrpa ambrozija (Ambrosia trifida),
- obmorska ambrozija (Ambrosia maritima) in
- trajna ambrozija (Ambrosia coronopifolia).

Daleč pred ostalimi prednjači prvo imenovana pelinolistna ambrozija tako, da se lahko pri obravnavi omejimo na njo.
Njena domovina je Severna Amerika, v Evropi pa se naselila na zmerno topla območja. Kot plevel povzroča gospodarsko
škodo na poljščinah oziroma pridelavi krme, vendar je bolj kot to problematična zaradi povzročanja alergijskih reakcij
pri ljudeh, saj v času cvetenja sprošča ogromne količine cvetnega prahu. Ambroziji so ljuba predvsem neobdelana tla,
kot na primer nekošeni travniki, neobdelane njive ter vse površine, ki so razmeroma sončne in brez vzdrževanja.
Posebej rada se razrašča ob cestah, železnicah in rekah, deponijah in na gradbiščih. Iz lastnih izkušenj vem, da se je
pojavila praktično na vseh večjih cestnih gradbiščih državnega cestnega omrežja v okolici Novega mesta.
Pogoj za uspešno zatiranje je prepoznavanje same rastline. Rastlina je enoletnica, kar pomeni,

da ob prvem mrazu odmre,
a za seboj pusti semena, iz katerih prihodnje leto zrastejo nove rastline. Semena ostanejo v zemlji kaljiva vsaj 5 let
pa vse do 30 let, kot navaja literatura. Doseže višine preko 1 m,kar je seveda odvisno od rastiščnih pogojev.Rastlina ima
enostavno ali v zgornjem delu razraslo steblo. Listi so večinoma nasprotni, pernato deljeni in močno spominjajo na pelin,
od koder tudi slovensko ime. Rastline zacvetijo v avgustu, cvetovi pa so neizraziti. Celotna rastlina je precej monotono
zelene barve, le obilica cvetnega prahu ob cvetenju ji daje blag rumenkast pridih.
Nepoznavalci ambrozijo pogosto zamenjujejo za zlato rozgo, to je Kanadsko zlato rozgo (Solidago canadensis), oziroma
Orjaško zlato rozgo (Solidago gigantea), ki zacvetita v istem času kot ambrozija, vendar sta bolj množični in zaradi obilice
rumenih cvetov bolj opazni. Po samem videzu pa si rastline niso podobne.Tako kot ambrozija, sta tudi obe navedeni zlati rozgi
tujerodni in k nam preneseni iz Severne Amerike.
Skladno z Odredbo so ambrozijo dolžni odstraniti imetniki zemljišč na katerih se ambrozija pojavlja, oziroma se le ta
odstrani na stroške imetnika zemljišča. Zatiranje same rastline je mogoče mehansko in kemično, še boljše pa je z rednim
obdelovanjem površin. Pri manjšem številu je priporočljivo rastline izpuliti ročno še pred ali med cvetenjem. Pri občutljivih
ljudeh je pomembna zaščita, da ne pride do alergijskih reakcij. Puljenje v času že formiranih plodov je smiselno, v kolikor se
rastline odstranijo in odpeljejo na deponijo, kjer ni mogoče njihovo nadaljnje širjenje. Tudi s košnjo je mogoče doseči ugodne
rezultate, vendar s ponovitvami, pri tem, da s prvim odkosom čakamo tako dolgo, da pričnejo rastline oblikovati zametke cvetov,
nekje v mesecu juliju. Prezgodnja prva košnja namreč sproži pri ambroziji odziv, da začne odganjati iz stranskih brstov zelo blizu
tal. Pojavijo se hitro razvijajoči se poganjki, ki jih pri naslednjem odkosu težko odstranimo. Seveda so učinkoviti tudi herbicidi,
vendar bi jih zaradi njihove vsesplošne škodljivosti odsvetovali. Sami rastlini ne paše konkurence drugih rastlin, ljuba so ji sončna
rastišča in ne mara redne obdelave tal. Zaradi navedenega se, ob pravem času opažene ambrozije iz zasebnih zemljišč, predvsem,
če gre za manjšo posest, lahko enostavno znebimo, oziroma se le ta pri nas sploh ne bo pojavila, v kolikor bomo svojo posest
redno obdelovali.

Zapisal: Jure Plešec, univ.dipl.inž.gozd.

Viri:
- Odredba o ukrepih za zatiranje škodljivih rastlin iz rodu Ambrosia, Ul. RS 63/2010, avgust 2010;
- Zatiranje in preprečevanje širjenja ambrozije, RS, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, julij 2011;
- Invazivne rastline ogrožajo, Občina Domžale
- Mala flora Slovenije, DZS, 1984